

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
CIVILINĖ TEISĖ. ŠEIMOS IR PAVELDĖJIMO TEISĖ	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: vyr. lekt. dr. Saulius Aviža Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Privatinės teisės katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 311 kab., tel. (8 5) 2366170, el. paštas: ptkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Mišri	7 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Civilinė teisė. Bendroji dalis, Civilinė teisė. Daiktinė teisė, Civilinė teisė. Prievolių teisė I/II d.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
7	187	36	151

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Studijų dalykas yra skirtas suteikti sistemines ir fundamentalias žinias apie šeimos ir paveldėjimo santykių teisinį reglamentavimą, šeimos ir paveldėjimo teisės šaltinius, principus, ugdyti gebėjimus tinkamai taikyti ir aiškinti šeimos ir paveldėjimo teisės normas, reglamentuojančias atskirus šeimos ir paveldėjimo santykius, analizuoti teismų praktiką, taip pat formuoti įgūdžius dirbti ir tobulėti savarankiškai.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - demonstruos žinias apie atskirus šeimos ir paveldėjimo teisės institutus: gebės kvalifikuoti šeimos ir paveldėjimo santykius, lyginti juos su kitais civiliniais teisiniais santykiais, gebės apibūdinti kiekvieną paskirą šeimos ir paveldėjimo teisės institutą: santuoką, partnerystę, įvaikinimą paveldėjimą pagal testamentą ir pagal įstatymą bei šeimos teisės tendencijas globaliu mastu.	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, užduočių sprendimas, minčių lietus), savarankiškas darbas (literatūros skaitymas ir analizė)	Tarpinis atsiskaitymas raštu, egzaminas raštu (dvi teorinio ir viena praktinio pobūdžio užduotys)
- gebės tinkamai taikyti ir aiškinti šeimos ir paveldėjimo teisės normas, reglamentuojančias paskirus šeimos ir paveldėjimo santykius;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, užduočių sprendimas, minčių lietus), savarankiškas darbas (literatūros skaitymas ir analizė)	Tarpinis atsiskaitymas raštu, egzaminas raštu (dvi teorinio ir viena praktinio pobūdžio užduotys)
- gebės taikyti įgytas žinias interpretuojant teisės normas, teismų praktikos ir doktrinos pozicijas;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, užduočių sprendimas, minčių lietus), savarankiškas	Tarpinis atsiskaitymas raštu, egzaminas raštu (dvi teorinio ir viena praktinio pobūdžio užduotys)

	darbas (literatūros skaitymas ir analizė)	
- gebės kritiškai (ir savikritiškai) mąstyti, sklandžiai, argumentuotai ir logiškai reikšti savo nuomonę bei vertinti esamas kitų pozicijas;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, užduočių sprendimas, minčių lietus), savarankiškas darbas (literatūros skaitymas ir analizė)	Tarpinis atsiskaitymas raštu, egzaminas raštu (dvi teorinio ir viena praktinio pobūdžio užduotys)
- gebės savarankiškai studijuoti ir analizuoti mokslinę bei praktinę medžiagą, sisteminti informaciją;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, užduočių sprendimas, minčių lietus), savarankiškas darbas (literatūros skaitymas ir analizė)	Tarpinis atsiskaitymas raštu, egzaminas raštu (dvi teorinio ir viena praktinio pobūdžio užduotys)
- gebės analizuoti praktines situacijas, tinkamai kvalifikuoti teises problemas studijuojamo dalyko klausimais.	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, užduočių sprendimas, minčių lietus), savarankiškas darbas (literatūros skaitymas ir analizė)	Tarpinis atsiskaitymas raštu, egzaminas raštu (dvi teorinio ir viena praktinio pobūdžio užduotys)

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Šeimos teisė kaip civilinės teisės institutas.	1		0				1	8	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
2. Šeimos teisės principai.	0,5		0,5				1	6	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
3. Santuoka.	1,5		0,5				2	6	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
4. Santuokos pasibaigimas.	2		1				3	11	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė, dokumentų projektų rengimas.
5. Sutuoctinių gyvenimas skyrium (separacija).	0,5		0,5				1	3	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
6. Bendras gyvenimas neįregistravus santuokos.	1,5		1				2,5	5	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
7. Sutuoctinių tarpusavio turinės teisės ir pareigos.	3		2				5	14	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė, dokumentų projektų rengimas.
8. Giminystė ir svainystė.	2		0,5				2,5	4	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
9. Vaikų ir tėvų tarpusavio teisės ir pareigos.	2		1				3	9	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
10. Įvaikinimas.	2		0				2	4	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
11. Globa ir rūpyba.	0,5		0				0,5	4	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
12. Civilinės būklės aktų registracija.	0,5		0				0,5	5	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.

13. Šeimos santykiams taikytina teisė.	0,5	0				0,5	7	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
14. Paveldėjimo teisės sąvoka.	1	0,5				1,5	4	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
15. Paveldėjimas pagal įstatymą.	1	1				2	9	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
16. Paveldėjimas pagal testamentą.	1	1				2	9	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
17. Palikimo priėmimas ir atsakomybė už palikėjo skolas.	1	1				2	7	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
18. Įpėdinių savitarpio santykiai.	1	1				2	6	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
19. Atskirų turto rūšių paveldėjimo ypatybės.	1	0,5				1,5	5	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
20. Paveldėjimo santykiams taikytina teisė.	0,5	0				0,5	5	Literatūros studijos, praktinių situacijų analizė.
							20	Pasirengimas egzaminui.
Iš viso	24	12				36	151	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tarpinis atsiskaitymas: kolokviumas	20	Lapkričio pabaigoje	Max. 10 balų, kurie dauginami iš 0,2 (kaupimas nėra privalomas). Kolokviumas vykdomas raštu pateikiant studentams dvi užduotis - viena teorinio ir kita praktinio pobūdžio užduotis. Teorinė užduotis maksimaliai vertinama 3 balais, praktinė užduotis – 7 balais. Teorinių žinių patikrinimo metu yra siekiama patikrinti studentų turimą žinių lygį apie nagrinėtų temų sampratą bei struktūros elementus, gebėjimus pateikti ir analizuoti civilinės teisės institutų panašumus bei skirtumus. Praktinės užduoties sprendimo metu studentams suteikiama galimybė naudotis reikalinga normine medžiaga ir siekiama patikrinti gebėjimą pritaikyti teisės normą konkrečiai situacijai, atmesti alternatyvius teisės normų taikymo variantus. Koliokviumą rengia seminarus vedantys dėstytojai tarpusavyje suderindami pateikiamų klausimų struktūrą. Tarpinio atsiskaitymo laikymas nėra privalomas. Studentas, nelaikęs tarpinio atsiskaitymo arba gavęs neigiamą įvertinimą iš tarpinio atsiskaitymo, gali laikyti egzaminą. Tokiais atvejais kaupiamasis balas skaičiuojamas kaip 0 balų.
Darbo aktyvumas seminarų metu	10		Max. 10 balų, kurie dauginami iš 0,1 (kaupimas nėra privalomas). Už aktyvumą seminarų metu gali būti skiriamas už rezultatyvų dalyvavimą grupės diskusijose žodžiu: turiningų klausimų ir/ar pastabų teikimas kitiems seminarų dalyviams, jų nuomonės, išvadų, pasiūlymų ir kt. etiškas komentavimas, temos problematikos identifikavimas ir jos suformulavimas, atsakymų į klausimus tikslumas, aiškumas, pagrindimas teisės normomis, mokslinė literatūra ir teismų praktika. Vertinant dalyvavimą grupės diskusijose, atsižvelgiama ir į tai, ar buvo pasiruošta kiekvienam seminarui, ar buvo studijuojama seminarų dėstytojų nurodyta (ir papildoma) medžiaga, ar seminarų dalyvis buvo pats (o ne vien tik dėstytojui kviečiant) iniciatyvus (formalus dalyvavimas seminaruose, t. y. pasyvumas, tylėjimas ar dėstymas tiesiogiai neatsakant į dėstytojo klausimus seminario tema, skaitymas vadovėlio, konspekto ir pan. gali būti įvertinamas 0 balo). <i>Dalyvavimas seminaruose yra privalomas. Už visus praleistus seminarus turi būti atsiskaitoma semestro metu seminarų dėstytojų nustatyta tvarka žodžiu arba raštu atsakant į</i>

			<i>pateiktus klausimus arba pateikiant nurodytus rašto darbus. Turint įsiskolinimą už seminarą (-us) (nedalyvauta ir neatsiskaityta arba nedalyvauta ir atsiskaitymas neigiamas), neleidžiama laikyti egzamino.</i>
Egzaminas	70	Semestro gale	Max. 10 balų, kurie dauginami iš 0,7. Egzaminas vykdomas raštu pateikiant studentams dvi teorinio ir vieną praktinio pobūdžio užduotis. Atsakymas į teorines užduotis vertinamas po du balus, o į praktinę - šešiais balais. Teorinių žinių patikrinimo metu yra siekiama patikrinti studentų turimą žinių lygį apie nagrinėtų temų sampratą bei struktūros elementus, gebėjimus pateikti ir analizuoti civilinės teisės institutų panašumus bei skirtumus. Praktinės užduoties sprendimo metu studentams suteikiama galimybė naudotis reikalinga normine medžiaga ir siekiama patikrinti gebėjimą pritaikyti teisės normą konkrečiai situacijai, atmesti alternatyvius teisės normų taikymo variantus. Studentams pateikiami konkretūs klausimai/aspektai dėl užduoties, į kuriuos jie turi atsakyti.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
MIKELĖNAS, V.	2009	Šeimos teisė		Vilnius: Justitia
MIKELĖNAS, V., <i>et al.</i>	2002	Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Trečia knyga: Šeimos teisė		Vilnius: Justitia
VILEITA, A.	2011	Paveldėjimo teisė		Vilnius: Justitia
VITKEVIČIUS, P.	2006	Šeimos narių turiniai teisiniai santykiai		Vilnius: Justitia
Papildoma literatūra				
BERGER, V.	1997	Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija.		Vilnius: Pradai
BUBLIENĖ, D.; AVIŽA, S.	2012	Šeimos ir paveldėjimo teisė. Praktikumai		Vilnius: VĮ Registrų centras
BUBLIENĖ, D.; ČAPLINSKIENĖ, E.	2011	Ribota įpėdinių atsakomybė už palikėjo skolas. <i>Teisė</i>	t. 81	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
DAMBRAUSKAITĖ, A.	2007	Paveldėjimo teisių perleidimo sandoriai. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 4	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
GAIVENIS, V.; VALIULIS, A.	2002	Turto paveldėjimas. Klausimai atsakymai		Vilnius: Justitia
KUDINAVIČIŪTĖ-MICHAILOVIENĖ, I.	2007	Santuokos sąlygos ir jų vykdymas		Vilnius: Justitia
KUDINAVIČIŪTĖ-MICHAILOVIENĖ, I.	2001	Sutuoktinių, sugyventinių ir gyvenant skyrium turto teisinis režimas pagal vedybų sutartį. <i>Justitia</i>	Nr. 36-38	Vilnius: Justitia
MIKELĖNAS, V.	2006	Tarptautinių sutarčių vaiko teisių apsaugos srityje taikymas Lietuvos teismų praktikoje. <i>Justitia</i>	Nr. 1	Vilnius: Justitia
NEKROŠIUS, V.	2009	Europos Sąjungos civilinio proceso teisė. Pirma dalis		Vilnius: Justitia

SAGATYS, G.	2003	Biologinės ir faktinės tėvystės santykio problema ir vaiko teisės. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 37	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
SAGATYS, G.	2008	Įvaikinimo įstatymų probleminiai aspektai: Europos žmogaus teisių teismo praktika. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 2	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
SAGATYS, G.	2006	Vaiko teisė į šeimos ryšius		Vilnius: Teisinės informacijos centras
PARKINSON, L.	2025	Family mediation	5 th ed.	LexisNexis
NICHOLLS, M. LOWE, N.	2025	The 1996 Hague Convention on the Protection of Children		LexisNexis